

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Maanpuolustuksen kehittämis- ja resurssitarpeet 2030-luvulla

Puolustuksen parlamentaarinen työryhmä

Puolustusministeriön julkaisuja 2026:2

Maanpuolustuksen kehittämis- ja resurssitarpeet 2030-luvulla

Puolustuksen parlamentaarinen työryhmä

Puolustusministeriö Helsinki 2026

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Puolustusministeriö

CC BY 4.0

ISBN pdf: 978-951-663-214-1

ISSN pdf: 2489-3951

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2026

Maanpuolustuksen kehittämis- ja resurssitarpeet 2030-luvulla

Puolustusministeriön julkaisuja 2026:2		Teema	Mietintöjä ja lausuntoja
Julkaisija	Puolustusministeriö		
Yhteisötekijä	Puolustuksen parlamentaarinen työryhmä		
Kieli	suomi	Sivumäärä	38

Tiivistelmä

Valtioneuvosto asetti 27.11.2025 puolustuksen parlamentaarisen työryhmän. Tarkoituksena on ollut työryhmän kautta informoida eduskuntaa kattavasti maanpuolustuksen pitkäjänteisen kehittämisen ja resursoinnin tarpeesta. Työryhmässä on ollut edustettuina kaikki eduskuntapuolueet. Kyseessä ei ole ollut yhteisen poliittisen kannan muodostaminen, vaan informointi.

Suomen ja Naton toimintaympäristö on epävaka. Venäjä on pitkäaikainen ja vaikeasti ennakoitava uhka Suomelle ja Natolle. Sodan kuva on muutoksessa. Teknologinen muutosnopeus ja sen vaikutukset tuovat esille uusia uhkia, mutta myös mahdollisuuksia.

Suomen puolustusta kehitetään pitkäjänteisesti, suunnitelmallisesti ja kokonaisuutena valtioneuvoston puolustusselontekoon 2024 pohjaten. Sotilaallisen suorituskykymme perusteet ovat hyvässä kunnossa, mutta vuosien saatossa kokonaisuuteen on muodostunut korjausvelkaa, joka tulee ensi tilassa korjata.

Puolustushallinnon toiminnan ja resurssien suunnittelussa korostuu entistä enemmän tarve ylivaalikautisesti turvattuun rahoitustasoon. Puolustuskyvyn ylläpidon ja kehittämisen resurssitarpeet ylittävät selvästi Naton asettaman 3,5 % BKT-tavoitetason. Pelotteen ylläpito ja varautuminen ovat kuitenkin taloudellisessa ja inhimillisessä mielessä aina kriisiin joutumista parempi vaihtoehto.

Asiasanat maanpuolustus, resursointi, puolustusmenot, parlamentaarinen valvonta, ylivaalikautinen, pelote

ISBN PDF 978-951-663-214-1 **ISSN PDF** 2489-3951

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-663-214-1>

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Toimintaympäristö	7
3	Puolustuksen kehittäminen	13
3.1	Maapuolustus.....	16
3.2	Meripuolustus.....	17
3.3	Ilma- ja ohjuspuolustus	18
3.4	Avaruus	20
3.5	Yhteiset suorituskyvyt ja puolustuksen toimintaedellytykset	21
3.5.1	Erikoisjoukot.....	21
3.5.2	Johtamisjärjestelmät, kyberpuolustus, elektroninen sodankäynti ja informaatiopuolustus ...	21
3.5.3	Logistiikka ja infrastruktuuri	22
3.5.4	Teknologia ja puolustusteollisuus	23
3.5.5	Henkilöstö.....	24
4	Taloudelliset resurssit	26
4.1	Mitä sota maksaa?.....	28
4.2	Puolustuskyvyn ylläpitämisen ja kehittämisen kustannukset.....	29
4.3	Hankintaprosessit sekä EU- ja NATO-rahoitusmekanismit.....	31
4.4	Ukrainan tukeminen.....	32
5	Johtopäätökset	33
	Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän eriävä mielipide	36
	Perustelut.....	36

1 Johdanto

Sotilaallisen kriisin välttäminen ja rauhan säilyttäminen on puolustuskyvyn ylläpidon ja kehittämisen ensisijainen tarkoitus. Sotilaalliseen pelotteen luomisella ja suorituskykyjen kehittämisellä varaudutaan aina myös sotilaallisen voiman käyttöön. Varautuminen on taloudellisessa ja erityisesti inhimillisessä mielessä aina kriisiin joutumista parempi vaihtoehto.

Valtioneuvoston vuoden 2024 puolustusselonteon johtopäätöksinä todetaan, että ”ratkaisevin tekijä Suomen puolustuskyvyn varmistamisessa on puolustuksen pitkäjänteinen ja riittävä resursointi”. Tähän liittyen valtioneuvosto asetti puolustuksen parlamentaarisen työryhmän toimikaudelle 27.11.–30.6.2026.

Työryhmätyöskentelyn tarkoituksena on ollut tarjota eduskunnalle aktiivisesti ja kattavasti informaatiota maanpuolustuksen kehittämis- ja resurssitarpeista 2030-luvulla. Tavoitteena on ollut vahvistaa kaikkien eduskuntapuolueiden edellytyksiä sitoutua ylivaalikautisesti puolustuksen kehittämistä koskeviin linjauksiin. Toiminnassa ei ole ollut kyse yhteisen poliittisen kannan muodostamisesta vaan informoinnista.

Puolustushallinto on informoinut työryhmää puolustuksen toimintaympäristöstä, puolustuksen pitkän aikavälin kehittämistarpeista sekä niihin liittyvistä resurssitarpeista. Tämä raportti heijastelee työryhmälle tarjottua informaatiota, eikä siinä oteta kantaa muiden hallinnonalojen vastuulla oleviin kokonaismaanpuolustuksen kysymyksiin tai valtiontalouden priorisointeihin suhteessa muihin menotarpeisiin muilla hallinnonaloilla.

Parlamentaarisen työryhmän puheenjohtajana toimi Jukka Kopra (kok.). Työryhmässä olivat edustettuina kaikki eduskuntapuolueet.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä

Pj. Jukka Kopra
Jäsen Heikki Autto
Varajäsen Timo Heinonen

**Perussuomalaisten
eduskuntaryhmä**

Vpj. Jari Ronkainen
Jäsen Jenna Simula
Varajäsen Miko Bergbom

**Sosialidemokraattinen
eduskuntaryhmä**

Vpj. Jäsen Mika Kari
Jäsen Tytti Tuppurainen
Varajäsen Joonas Räsänen

Keskustan eduskuntaryhmä

Jäsen Mikko Savola
Jäsen Hanna Räsänen
Varajäsen Mikko Polvinen

Vihreä eduskuntaryhmä

Jäsen Atte Harjanne
Jäsen Hanna Holopainen
Varajäsen Inka Hopsu

**Vasemmistoliiton
eduskuntaryhmä**

Jäsen Aino-Kaisa Pekonen
Jäsen Pia Lohikoski
Varajäsen Timo Furuholm

Ruotsalainen eduskuntaryhmä

Jäsen Otto Andersson
Jäsen Eva Biaudet
Varajäsen Christoffer Ingo

**Kristillisdemokraattinen
eduskuntaryhmä**

Jäsen Päivi Räsänen
Varajäsen Peter Östman

Liike Nyt -eduskuntaryhmä

Jäsen Harry Harkimo

Työryhmän sihteeri

Valiokuntaneuvos Heikki Savola

Työryhmän pysyvät asiantuntijat

Markku Viitasaari, vanhempi
osastoesiupseeri,
puolustusministeriö
Outi Mäkinen, erityisasiantuntija,
puolustusministeriö
Jukka Anteroinen, Pääesikunnan
suunnittelupäällikkö,
Puolustusvoimat
Jussi Toivanen, erityistehtävä,
Puolustusvoimat

2 Toimintaympäristö

Suomen ja Naton puolustuksen toimintaympäristö on epävakaa. Venäjä on pitkäaikainen ja vaikeasti ennakoitava uhka. Suomen ja liittokunnan on varauduttava niihin kohdistuvaan sotilaalliseen voimankäyttöön tai sillä uhkaamiseen. Vaikka välitöntä sotilaallista uhkaa ei tällä hetkellä ole näköpiirissä, turvallisuustilanne voi muuttua nopeastikin. Venäjän hybrdivaikuttaminen Euroopassa on muuttunut aggressiivisemmaksi. Venäjä säätelee sen intensiteettiä käytössä olevien resurssien, havaittujen vaikutusten ja lännen vastatoimien perusteella. Vallitsevissa olosuhteissa yhteiskunnan kriisinsietokyky korostuu.

Historia ja nykypäivä osoittavat, että sodat ovat pysyvä osa Venäjän keinovalikoimaa. Maa priorisoi voima- ja sotilaspolitiikkaa tavoitteidensa edistämiseksi ja on valmis merkittävään riskinottoon tappioista välittämättä. Se tavoittelee edelleen ”turvallisuustakuuvaatimustensa” mukaista etupiiriä Eurooppaan. Rauhaneuvotteluista huolimatta ei ole merkkejä siitä, että Venäjän intresseissä olisi lopettaa hyökkäyssotaansa Ukrainassa. Venäjä uskoo menestyvänsä kulutus- sodankäynnissä ja arvioi lännen sotaväsymyksen mahdollistavan sodan voittamisen.

Venäjän huomio ja sotilaallisten resurssien painopiste on tällä hetkellä Ukrainassa. Ukrainan sodan lopputulos vaikuttaa turvallisuusympäristön kehitykseen. Venäjä tulee kuitenkin olemaan lännelle aiempaa merkittävästi suurempi sotilaallinen uhka.

Pohjois-Euroopan sotilasstrateginen asetelma on muuttunut Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyksien myötä. Venäjä on ilmoittanut, että Suomen ja Ruotsin liittoutumiseen vastataan sotilasteknisillä toimilla. Venäjän Suomelle muodostama sotilaallinen uhka erittäin todennäköisesti kasvaa Ukrainan sodan päättyessä tai muutoin konfliktin intensiteetin laskiessa. Suomen lähialueella Venäjän sotilaallinen voima kasvaa merkittävästi ja nousee todennäköisesti noin kolminkertaiseksi 80 000 sotilaaseen, mikäli Venäjän suunnitelmat läntisen strategisen suunnan vahvistamiseksi ja modernisoimiseksi toteutuvat. Lisäksi Venäjällä on kyky joustavasti keskittää joukkoja maan sisällä. Venäjän pelote nojaa viimekädessä ydinaseeseen nyt ja tulevaisuudessa. Maa hyödyntää ydinpelotetta entistä häikäilemättömämmin strategisessa viestinnässään. Venäjä pyrkii jatkamaan

yhteistyötään Kiinan kanssa (mm. puolustusteollisuus, energia, teknologia ja tutkimus) ylläpitääkseen sotatoimia Ukrainassa sekä varmistaakseen pidemmällä aikavälillä asevoimiensa uudelleenvarustamista. Kiina mahdollistaa osaltaan Venäjän hyökkäyssotaa ja pyrkii lisäämään globaalia vaikutusvaltaansa luomalla taloudellisia, poliittisia ja teknologisia riippuvuussuhteita. Kiinan ja Venäjän välinen suhde on muuttunut entistä epätasapainoisemmaksi Kiinan ollessa maista huomattavasti vahvempi.

Arktisen alueen turvallisuus liittyy erottamattomasti Euroopan turvallisuuteen ja transatlanttisen alueen yhtenäisyyteen niin luonnonvarojen kuin sotilaallisen käytön osalta. Alueella sijaitsee Venäjän strategisesti merkittäviä sotilaallisia suorituskykyjä mukaan lukien strategiset ydinsukellusveneet. Koillisväylän avautuminen merikuljetus- ja kaupankäyntireittinä lisää kilpailua ja jännitteitä arktisella alueella. Sotilaallisen toiminnan suunnittelua vaikeuttavat pitkät etäisyydet ja erämaa-alueilla kehittymätön infrastruktuuri. Lisäksi arktisella alueella toimimiseen kytkeytyy erityisiä luontoarvoja sekä alkuperäisväestöön ja heidän toimeentuloonsa liittyviä näkökulmia.

Kuva 1. Työryhmä tutustui ilma- ja maapuolustukseen Lapissa maaliskuussa 2026.

Sodan kuva on muutoksessa. Se näkyy Venäjän jatkuvana laaja-alaisena vaikuttamisena, uusien teknologioiden hyödyntämisenä ja pitkäkestoisen kulutus-sodan palaamisena Eurooppaan. Eri konfliktit osoittavat, että sodankäynti kohdistuu laajasti myös siviileihin, infrastruktuuriin ja yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kansainvälisestä oikeudesta piittaamatta.

Teknologinen muutosnopeus ja sen vaikutukset tuovat esille uusia uhkia, mutta myös mahdollisuuksia, erityisesti kehittyneen teknologian käytössä. Kaksikäyttö- ja sotilasteknologiat täydentävät toisiaan. Taistelukentän läpinäkyvyys on johtanut siihen, että joukkojen on entistä vaikeampi toimia salassa. Miehittämättömät järjestelmät ovat vakiinnuttaneet asemansa niin taistelukentällä kuin kauuskantoisessa selustaan vaikuttamisessa. Autonomiset asejärjestelmät ja tekoälyn sotilaallinen käyttö kehittyvät tällä hetkellä ilman kansainvälistä sääntelyä tai yleisesti hyväksytyjä käyttöperiaatteita. Sodankäynnin kannalta keskeisiä murrosteknologia-alueita ovat mm. datankäsittely, digitalisaatio, tietoverkot, spektrin hallinta, tekoäly ja koneautonomia sekä avaruus- ja kvanttitekniologia. Korkeampi teknologinen ja tuotannollinen kyvykkyys mahdollistaa myös halvempien ja nopeammin käyttöön otettavien suorituskykyjen käytön. Yksityisten teknologiayhtiöiden rooli korostuu murrosteknologioissa, ja strategiset suorituskyvyt voivat käytännössä olla yksittäisten yritysten hallinnassa.

Ukrainan sota on osoittanut, että Euroopassa on merkittäviä puutteita laajamittaisen sodankäynnin edellyttämistä puolustustarvikkeista ja joukoista. Puolustustarvikkeiden ja puolustusteollisuuden kriittisten raaka-aineiden saatavuus on kohonneen kysynnän seurauksena heikentynyt. Toimitusajat ovat pidentyneet ja hinnat nousseet. Ennen vuotta 2022 EU:n jäsenvaltioiden puolustustarvikehankinnoista noin 60 % tehtiin unionin ulkopuolisilta toimittajilta, erityisesti Yhdysvalloista. Vuosina 2024–2025 noin 53 % eurooppalaisten Nato-maiden hankinnoista tehtiin eurooppalaisilta toimittajilta, 36 % yhdysvaltalaisilta ja 11 % muilta ulkopuolisilta tahoilta. Puolustusteollisen ja teknologisen pohjan vahvistaminen ja puolustusteollisen tuotannon nopea kasvattaminen ja skaalautuvuus ovat välttämättömiä Euroopan ulkopuolisten riippuvuuksien vähentämiseksi. Tällä vahvistetaan myös Euroopan sotilaallista huoltovarmuutta ja strategista autonomiaa.

Kansainvälinen yhteistyö puolustuksen suorituskykyjen rakentamisessa on nopeasti syventynyt. Materiaaliyhteistyö useilla eri foorumeilla ja monikansalliset yhteishankkeet ovat keskeisiä Euroopan suorituskykyjen rakentamisessa. Muuttuvassa kansainvälisessä työnjaossa Suomella on mahdollisuus profiloitua puolustusteollisuuden kärkimaaksi hyödyntämällä korkeaa teknologia- ja erikoisosaamistaan sekä tuotannon laatua ja kustannustehokkuutta.

Yhdysvaltojen nykyhallinnon turvallisuus- ja puolustusstrategioiden mukaan maan painopiste on kotimaan turvallisuudessa ja läntisellä pallonpuoliskolla. Sotilaallinen painopiste on siirtymässä indopasifiselle alueelle. Ensisijaisena haastajana nähdään Kiina. Venäjää pidetään pitkäaikaisena, mutta hallittavissa olevana uhkana lähinnä Naton itäisille jäsenmaille. Hallinto tunnistaa kuitenkin, että Venäjä voi uhata sitä muun muassa ydinaseillaan ja kyberkyvyillään. Yhdysvallat tuottaa kriittisiä, mutta rajallisia suorituskykyjä Euroopalle. Tilanteessa, jossa Euroopassa ja Aasiassa olisi käynnissä kaksi samanaikaista konfliktia, Yhdysvaltojen suorituskykyjen painopiste olisi Aasiassa. Yhdysvallat hakee puolustusyhteistyötä sellaisten maiden kanssa, jotka saavuttavat Naton yhteiset puolustusmenotavoitteet ja panostavat puolustuskykynsä kehittämiseen. Yhdysvallat on sitoutunut tulevaisuudessakin Naton yhteiseen puolustukseen ja ydinpelotteeseen.¹

Yhdysvallat on Euroopan turvallisuuden kannalta keskeinen liittolainen. Yhdysvallat vaatii perustellusti eurooppalaisia liittolaisia ottamaan päävastuun maanosamme konventionaalista puolustuksesta. Viesti ei ole uusi, mutta se näyttäytyy vallitsevassa turvallisuusympäristössä erityisen painavana. Muutoksen arvioidaan olevan pysyvä, ei hallinnoista riippuvainen. Vastuunsiirto Natossa tapahtunee siinä tahdissa, jossa Eurooppa kykenee korvaamaan Yhdysvaltojen konventionaalisia suorituskykyjä. On kuitenkin varauduttava myös siihen vaihtoehtoon, että vastuunsiirto tapahtuu ennakoitua nopeammin. Poliittinen muutos Yhdysvalloissa asettaa liittolaiset ja kumppanit uuteen tilanteeseen. Transatlanttisessa toimintaympäristössä korostuvat tällä hetkellä ennakoimattomuus, nopeat muutokset ja koventunut retoriikka. Yhdysvaltojen sotilasoperaatiot Venezuelassa ja Iranissa osoittavat, että Yhdysvallat on valmis käyttämään sotilaallista voimaa ilman liittolaisten konsultointia. Globaalina trendinä on sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän rapautuminen ja Yhdistyneiden kansakuntien aseman heikentyminen.

Suomen ja Yhdysvaltojen puolustusyhteistyötä tehdään pitkäjänteisesti molempien osapuolien intresseihin perustuen. Käytännön tasolla puolustuspoliittinen, sotilaallinen ja puolustusteollinen yhteistyö sekä puolustusmateriaaliyhteistyö on läheistä. Defence Cooperation Agreement (DCA) -sopimuksen toimeenpano etenee suunnitellusti.

1 Yhdysvaltojen puheenvuoro Naton puolustusministerikokouksessa 12.2.2026, <https://www.war.gov/News/Speeches/Speech/Article/4404801/remarks-by-under-secretary-of-war-for-policy-elbridge-colby-at-the-nato-defense/>

Nato on Euroopan sotilaallisen puolustuksen perusta. Liittokunnassa on käynnissä perustavanlaatuisen muutos pelotteen ja puolustuksen vahvistamiseksi Venäjän uhkaan vastaamiseksi. Samanaikaisesti Nato eurooppalaistuu, kun Euroopalle siirtyy enemmän vastuuta maanosamme konventionaalista puolustuksesta. Pelotteen ja puolustuksen eri osa-alueita kehitetään perusteellisesti. Keskeisiä kokonaisuuksia ovat puolustussuunnitelmat, suorituskyvyt ja joukot, komento- ja joukkorakenne ja johtamisjärjestelmät, harjoitukset, operaatioiden edellyttämät tukitoimet, logistiikka, isäntämaatuki ja joukkojen ylläpito.

Naton puolustussuunnittelussa jäsenmaiden suorituskykytavoitteet pysyvät jatkossakin erittäin vaativina heijastaen heikentyntä turvallisuusympäristöä sekä eurooppalaisten jäsenvaltioiden suurempaa vastuuta Euroopan puolustuksesta. Haagin Nato-huippukokouksessa kesällä 2025 sovittiin puolustusmenojen nostamisesta. Uudeksi tavoitteeksi asetettiin 5 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2035 mennessä, mikä merkitsee selkeää nousua aiemmasta 2 % tasosta. Tavoitteesta vähintään 3,5 % kohdennetaan sotilaallisiin suorituskykyihin ja enintään 1,5 % puolustusta ja turvallisuutta tukeviin menoihin. Useissa jäsenmaissa tämä tarkoittaa vaikeita taloudellisia päätöksiä.

Suomen ja Ruotsin Nato-integraatio etenee suunnitellusti. Suomen osaamista ja puolustuskykyä arvostetaan liittokunnassa. Meihin kohdistuu paljon odotuksia oman alueemme puolustuksen ja muiden liittolaisten tukemisen osalta. Naton sotilaallinen läsnäolo Suomessa on vakiintumassa osaksi liittokunnan puolustusta. Se kasvattaa Suomen ja Pohjois-Euroopan pelotetta ja on yksi osoitus arktisen alueen lisääntyneestä merkityksestä liittokunnalle.

Ydinaseet ovat olennainen osa Naton pelotetta ja puolustusta konventionaalisten kykyjen sekä ilma- ja ohjuspuolustuksen rinnalla avaruus- ja kybersuorituskykyjen tukiessa niitä. Uskottava ydinpelote on liittokunnan turvallisuuden perusta.

EU:ssa on otettu konkreettisia askeleita Euroopan puolustuskyvyn sekä alueellisen toimijuuden vahvistamiseen. EU:lla on merkittäviä aloitteita Euroopan puolustuksen kehittämiseksi erityisesti rahoituksen sekä lainsäädännön kautta. Toimet kohdentuvat pääasiassa eurooppalaisten suorituskykytarpeiden kartoittamiseen, puolustusteollisuuden tuotantokapasiteetin, rahoituksen ja toimintaympäristön tukemiseen sekä sotilaallisen liikkuvuuden edistämiseen. Toimet tukevat Naton suunnitelmien toteuttamista. Nato-jäsenyys ei vähennä kahden- ja monenvälisen puolustusyhteistyön merkitystä, vaan vahvistaa niitä. Pohjoismainen yhteistyö on merkittävästi tiivistynyt, mutta hyödyntämätöntä potentiaalia on vielä paljon.

Lähi-idän eskaloitunut tilanne vaikuttaa turvallisuuteen myös Euroopassa. Yhdysvaltojen ja Israelin iskut Iraniin ja Iranin iskut useisiin alueen maihin sekä Hormuzin salmen liikenteen sulkeminen ovat luoneet pitkäaikaista ja kauaskantoista epävarmuutta. Sota on vienyt globaalia huomiota Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainassa, tuonut Venäjälle taloudellista hyötyä öljyn hinnan nousun myötä, sitonut liittolaistemme voimavaroja ja uhannut heikentää panostuksia Venäjän muodostamaan pitkäkestoiseen uhkaan vastaamiseksi.

Kuva 2. Suomen EU- ja Nato-jäsenyydet täydentävät toisiaan.

3 Puolustuksen kehittäminen

Suomen puolustus mitoitetaan vastaamaan perustavanlaatuisesti heikentyneen turvallisuusympäristön asettamiin vaatimuksiin sekä Naton yhteiseen puolustukseen liittyviin tavoitteisiin ja velvoitteisiin. Puolustuskykymme perusta on vahva kansallinen puolustuskyky, joka on osa Naton pelotetta ja puolustusta. Asevelvollisuus, laaja reservi ja korkea maanpuolustustahto säilyvät puolustuksen kulmakivinä.

Suomen sotilasmaantieteellinen sijainti Naton itäisellä reunustalla asettaa kovat vaatimukset maamme puolustukselle. Suomella on oltava jatkuva kyky vastata laaja-alaiseen vaikuttamiseen, pitkäkestoiseen sotilaalliseen painostukseen sekä pahimmassa tapauksessa vuosia kestävään laajamittaiseen sodankäyntiin.

Suomi rakentaa pelotetta ja puolustautuu yhteistoiminnassa liittolaisten kanssa ennakkoon suunniteltujen ja harjoiteltujen järjestelyjen mukaisesti, mikäli Suomea vastaan kohdistetaan sotilaallista voimankäyttöä. Suomi luo edellytykset yhteistoiminnalle liittolaisten kanssa, Naton läsnäololle Suomessa sekä liittolaisjoukkojen vastaanottamiselle ja isäntämaatuella. Harjoitustoiminta on keskeinen osa valmiuden ylläpitoa. On kuitenkin varauduttava siihen, että liittolaistuen saapuminen voi viedä aikaa.

Alueemme sotilaallinen puolustus kytkeytyy Naton suunnitelmien kautta laajempaan kokonaisuuteen, joka käsittää Itämeren alueen sekä arktisella alueella Pohjoismaat, Norjanmeren, Pohjoisen jäämeren sekä Pohjois-Atlantin. Suomi on oman alueensa puolustamisen lisäksi sitoutunut muiden jäsenvaltioiden puolustamiseen. Puolustusvoimat käyttää samoja joukkoja ja suorituskykyjä sekä Suomen alueen puolustamiseen että liittokunnan pelotteeseen ja puolustukseen liittyviin tehtäviin. Osallistumisvelvoitteiden lisääntyminen suhteessa käytössä oleviin suorituskykyihin ja joukkoihin voi aiheuttaa muutoksia nykyiseen sotilaallisen kriisinhallinnan osallistumistasoon. Naton suorituskykyvaatimukset tulevat todennäköisesti entisestään kasvamaan Yhdysvaltojen siirtäessä Euroopalle vastuuta maanosamme pelotteesta ja puolustuksesta.

Asevelvollisuusjärjestelmä tuottaa laaja-alaisen, osaavan ja toimintakykyisen reservin, jolla mahdollistetaan koko maan puolustaminen myös liittokunnan jäsenenä. Asevelvollisuusjärjestelmää kehitetään laadullisesti ja määrällisesti mitoittaen se sotilaallisen maanpuolustuksen tarpeisiin huomioiden samalla sen yhteiskunnalliset vaikutukset. Järjestelmän kehittämisessä huomioidaan ikäluokkien pieneneminen sekä kasvava tarve esimerkiksi teknologiaan liittyvälle osaamiselle. Asevelvollisten taloudellisia etuuksia parannetaan tavoitteena muun muassa päivärahojen korottaminen.

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen mahdollisuudet hyödynnetään täysimääräisesti. Vuonna 2025 julkistetun vapaaehtoisen maanpuolustuksen tavoitetilaa käsittelevän työryhmän loppuraportin toimeenpanon myötä vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen vaikuttavuus kasvaa. Sotilaallisten valmiuksien kouluttaminen palvelee yksilötaitojen lisäksi myös poikkeusolojen joukkoja ja varautumiskoulutuksen painopiste on entistä enemmän poikkeusolojen kriittisissä tarpeissa. Maanpuolustuskoulutuksen (MPK) poikkeusolojen tehtäviä kehitetään ja vapaaehtoistoiminnan taloudellisia tukimuotoja parannetaan. Tehostetulla vapaaehtoisella maanpuolustustyöllä on keskeinen merkitys yhtäältä maanpuolustustahdon ja reservin ylläpidolle ja toisaalta kansalaisten, erityisesti naisten, osallistamiselle maanpuolustustyöhön.

Kokonaismaanpuolustuksen periaatteen mukaisesti on varmistettava, että yhteiskunnan voimavarat tukevat sotilaallista maanpuolustusta kaikissa turvallisuustilanteissa. On tärkeää, että yhteiskunnan infrastruktuurin ja logistiikan kehittämisessä otetaan huomioon kokonaismaanpuolustuksen ja varautumisen tarpeet. Kokonaismaanpuolustuksen kehittämisessä on huomioitava sekä sotilas- että siviilitiedustelun riittävä resursointi.

Liittolaisten kanssa tehtävä kahden- ja monenvälinen puolustusyhteistyö tukee Naton pelotetta ja puolustusta sekä luo edellytyksiä tuen saamiselle ja antamiselle jo ennen sen suunnitelmien ja 5. artiklan mahdollista aktivointia. Yhteistyötä tiivistetään Suomelle keskeisten maiden ja maaryhmien kanssa. Yhdysvaltojen kanssa solmitun DCA-sopimuksen toimeenpanoa ja yhteistoiminnan kehittämistä jatketaan.

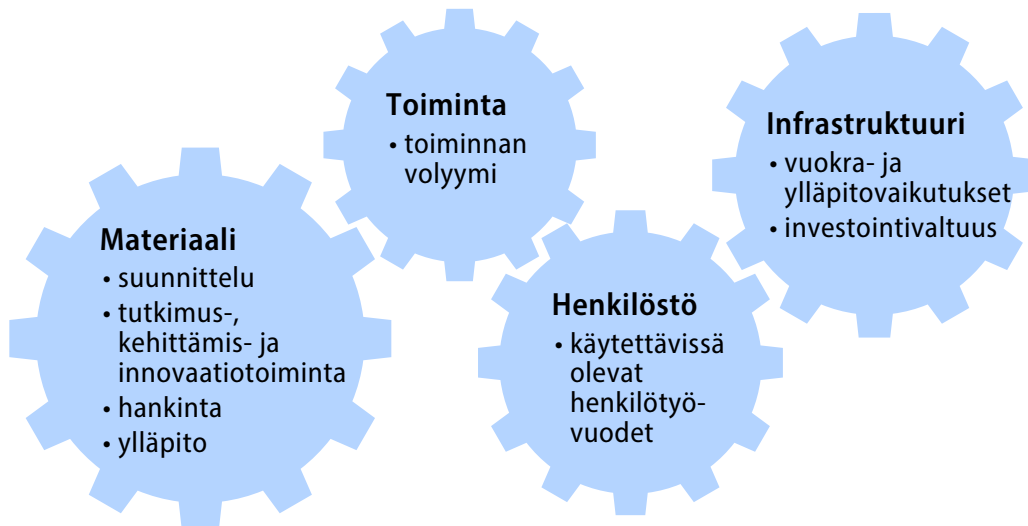
Sotilaallisen suorituskykymme perusteet ovat hyvässä kunnossa, mutta vuosien saatossa kokonaisuuteen on muodostunut korjausvelkaa, joka tulee ensi tilassa korjata. Puolustuskyvyn kehittämisessä huomioidaan kansalliset suorituskykyvajeet ja -tarpeet, Naton puolustus suunnittelun (Nato Defence Planning Process, NDPP) asettamat suorituskykytavoitteet, teknologian kehitys sekä Ukrainasta ja muista viimeaikaisista konflikteista saadut opit.

Suomen puolustusta kehitetään pitkäjänteisesti, suunnitelmallisesti ja kokonaisuutena valtioneuvoston puolustuselontekoon 2024 pohjaten. Kehittämisessä painotetaan puolustushaara- ja toimintaympäristörajat ylittävää toimintamallia (Multi-Domain Operations, MDO).² Puolustuksen pitkäaikaisen kehittämisen rinnalla edistetään toimintoja, joiden avulla kyetään tarvittaessa priorisoimaan suorituskykyjen kehittämistä nopeutetusti. Esimerkkejä näistä ovat innovaatiotoiminta ja miehittämättömien järjestelmien torjuntakyky.

Kehittämisen lähtökohtana on, että järjestelmän eri osa-alueet – henkilöstö, toiminta, materiaali ja infrastruktuuri – ovat tasapainossa. Puolustusjärjestelmän ylläpito on osa tasapainoa ja siihen vaikuttavat myös Puolustusvoimien valmiuden taso ja operaatiot sekä koulutusmäärät. Pelkkä materiaalin hankkiminen ei ole pitkällä aikavälillä kestävä. Materiaalin lisäksi kehittäminen vaikuttaa Puolustusvoimien joukkorakenteeseen sekä käyttöperiaatteisiin ja koulutukseen.

Kuva 3. Puolustusjärjestelmän kehittämisen eri osa-alueiden keskinäisriippuvuus.

Yhden osan muutos vaikuttaa kaikkiin osiin

² MDO on puolustushaara- ja toimintaympäristörajat ylittävä kokonaisuus. Sodankäynnissä on viisi operatiivista toimintaympäristöä – maa, meri, ilma, kyber ja avaruus – ja ne ovat yhä vahvemmin sidoksissa toisiinsa. Toimintamallissa sotilaallinen toiminta sovitetaan yhteen ei-sotilaallisten keinojen kanssa kaikissa toimintaympäristöissä, jotta niiden yhteisvaikutus saavutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla sekä fyysisessä, kognitiivisessa että virtuaalisessa ulottuvuudessa. Informaatiopuolustusta toteutetaan kaikissa toimintaympäristöissä ja ulottuvuuksissa.

Seuraavien 10–15 vuoden aikana kehittämisen painopisteenä on maapuolustuksen uudistaminen. Ilma- ja merivoimien strategiset hankkeet viedään loppuun ja niitä tukevien lisähankintojen suunnittelu- ja toteuttaminen käynnistetään. Lisäksi huomiota on kiinnitettävä päätöksentekokykyyn, viranomaisyhteistyön toimivuuteen ja lainsäädännön ajantasaisuuteen.

3.1 Maapuolustus

Maapuolustuksen päämääränä on ennaltaehkäistä ja tarvittaessa torjua Suomeen ja liittokuntaan kohdistuva maahyökkäys. Kansallinen maahyökkäyksen torjuntakyky, johon kuuluu sodan kuvaa vastaavan taistelutavan kehittäminen, on edellytys uskottavan puolustuskyvyn muodostamiselle.

Kehittämisessä korostuvat maapuolustuksen hankinta- ja käyttöönottovalmiuksien nostaminen, lähitaistelun ja kauaskantoisen tulenkäytön tehostaminen, uusista asejärjestelmistä tulevat infrastruktuuritarpeet, sekä poikkeusolojen materiaallinen omavaraisuus ja sen ylläpito.

Maapuolustuksen uudistamisen perustaa on rakennettu jo vuosia. Se jakautuu suureen määrään hankkeita ja projekteja, joiden yhdistelmänä rakentuu ensi vuosikymmenen Maavoimat. Maapuolustuksen kehittäminen on mittaluokaltaan ja vaikuttavuudeltaan strateginen hanke, joka on verrattavissa Ilmavoimien HX- ja Merivoimien Laivue 2020 -hankkeisiin.

Maavoimia kehitetään tasapainoisesti yhdessä liittolaisten kanssa kaikki aselajit huomioiden. Uudet suorituskyvyt, kuten miehittämättömät järjestelmät ja niiden torjuntavälineet, elektronisen sodankäynnin ja kauaskantoisen tulenkäytön järjestelmät, integroidaan olemassa oleviin järjestelmiin. Miehittämättömät järjestelmät jakautuvat tiedustelu- ja vaikuttamisjärjestelmiin, jotka hankitaan johtamisen eri tasoille täydentämään kokonaistulenkäyttöjärjestelmiä niin maakuin ilmamaaleihin. Lisäksi hankitaan miehittämättömiä järjestelmiä tukemaan maataistelua sekä tuki- ja huoltotehtäviä. Järjestelmät tulee olla nopeasti ja kustannustehokkaasti laajennettavissa sekä kansallisesti että yhdessä liittolaisten kanssa. Maapuolustuksen kehittäminen on kytketty järjestelmällisesti myös Ilmavoimien, Merivoimien ja Pääesikunnan alaisten laitosten sekä Rajavartiolaitoksen joukkojen ja järjestelmien kehittämiseen. Suorituskyvyt jaetaan ylläpidettäviin, uusittaviin sekä uusiin rakennettaviin suorituskykyihin. Näiden rinnalla kehitetään sodista saatujen oppien mukaisesti johtamis- ja joukkorakenteita sekä niiden käyttö- ja toimintaperiaatteita.

Maapuolustuksen raskaiden raketinheittimien päivitys on käynnissä ja panssarihaupitsien lisähankinta on päätetty. Jalkaväen tulivoimaa, suojaa ja liikkuvuutta, maavoimien johtamisjärjestelmää sekä pioneerisuorituskykyä kehitetään puolustusselonteon (2024) mukaisesti. Lisäksi ylläpidetään ja uusitaan perusvälineistöä, kuten ampumatarvikkeita, taistelijan henkilökohtaisia varusteita, sekä huolehditaan materiaalin kunnossapidosta ja infrastruktuurista.

3.2 Meripuolustus

Meripuolustuksen päämääränä on ennaltaehkäistä ja tarvittaessa torjua Suomeen ja liittokuntaan mereltä kohdistuvat hyökkäykset. Meriyhteyksien suojaaminen kaikissa turvallisuustilanteissa on elintärkeää Suomelle ja liittokunnalle.

Merivoimilta vaaditaan nykyistä enemmän kykyä toimia osana liittokuntaa ja tarvittaessa johtaa monikansallisia merioperaatioita koko Itämeren alueella ja tarvittaessa sen ulkopuolella. Meripuolustuksella on oltava kyky merialueen kattavaan valvontaan (ilma- ja pintavalvonta, vedenalainen valvonta, saaristo- ja rannikkoalueiden valvonta sekä sähkömagneettinen spektri), pysyvä valmius alueellisen koskemattomuuden turvaamiseen, kyky kerrokselliseen ja kauaskantoiseen vaikuttamiseen osana puolustusjärjestelmää sekä kyky pitkäaikaiseen pysyvään läsnäoloon merellä.

Merivoimien suorituskyky kehittyi 2030-luvun alkuun mennessä merkittävästi neljän Pohjanmaa-luokan (Laivue 2020) monitoimikorvetin käyttöönotolla. Alukset ovat merkittävä osa Suomen puolustusjärjestelmää ja ne muodostavat tulevaisuudessa merellisen suorituskyvyn rungon.

Suorituskyvyn kehittämisen rinnalla on huomioitava, että Hamina-luokan ohjusveneet ja Pansio-luokan miinalautat saavuttavat elinkaarensa pään ensi vuosikymmenen puolivälissä, jolloin suorituskyky alkaa vastaavasti laskea. Näiden suorituskykyjen uudistamisen merkittävyys ja resurssitarpeet vertautuvat Laivue 2020 -luokan hankkeeseen. Merellistä miinanraivauskykyä on kehitettävä laajasti merivoimien toiminnanvapauden ja meriyhteyksien turvaamiseksi. Miinantorjuntaosaston johtoaluksen ja monitoimisen johto- ja tukialuksen rakentamisen ja käyttöönoton rahoitus tulee myös ratkaista lähivuosina.

Rannikojoukkoja uudistetaan laaja-alaisesti. Rannikojoukoilta edellytetään aiempaa ulottuvampaa monipuolisempaa valvontakykyä ja tulivoimaa, ympäri-
vuotista liikkuvuutta, modulaarisuutta sekä kattavampaa suojaa. Miehittämättömät ja kaukokäyttöiset järjestelmät ja niiden torjuntaan liittyvät kyvykkyydet liitetään laajasti osaksi laivasto- ja rannikojoukkoja.

Kuva 4. Työryhmä perehtyi meripuolustukseen Upinniemessä helmikuussa 2026

3.3 Ilma- ja ohjuspuolustus

Ilma- ja ohjuspuolustuksen päämääränä on torjua ilmoitse suuntautuvat hyökkäykset. Ilmaoperaatioiden tavoitteena on ilmaherruuden saavuttaminen ajallisesti ja paikallisesti omien ja liittokunnan operaatioiden mahdollistamiseksi. Kerroksellinen ja sopeutuva torjuntakyky sekä kyky vähentää uhkia omilla hyökkäyksillä ovat keskeisiä. Yhteiskunnan tärkeiden kohteiden suojaaminen ja massamaisilta hyökkäyksiltä suojautuminen vaatii torjuntatoimien perustaksi tilannekuvan, joka mahdollistaa myös yhteiskunnan varoittamisen ja fyysisen suojautumisen.

Ilmapuolustuksen ja ilmatorjunnan suorituskykyä parannetaan ja määrää sekä kerroksellisuutta lisätään. Ilmapuolustuksen kerroksellisuus rakentuu eri etäisyyksille ja korkeuksille ulottuvista korkean ja matalan teknologian (HI/LO MIX) ilmatorjuntajärjestelmistä sekä hävittäjistä.

Ilmauhka on kehittynyt ja kasvanut samalla, kun Suomessa käytössä olevien ilmatorjuntajoukkojen ja -järjestelmien lukumäärä on laskenut. Poistuvien ilmatorjuntajärjestelmien korvaaminen ja määrän lisääminen vaativat lisäresursseja. Perinteisen ilmauhkan ja erikokoisten miehittämättömien järjestelmien eli droonien torjuntakyvyn lisäksi on panostettava risteilyohjusten ja ballististen ohjusten torjuntaan. Koska uhkajärjestelmien ominaisuudet vaihtelevat suuresti, edellytetään torjuntakyvyiltäkin monipuolisuutta. Massamaisten uhkien torjunta edellyttää kustannustehokasta sekä määrällisesti riittävää puolustusellista ja hyökkäyksellistä kykyä. Massamainen hyökkäys on usein sekoitus erilaisia uhkajärjestelmiä, joilla on eri tehtävät. Hitaita ja halpoja drooneja tulee torjua suhteellisen halvoilla ja massamaisesti saatavilla järjestelmillä, esimerkiksi torjuntadrooneilla tai ammusilmatorjunnalla. Kalliita ja nopeita ohjusjärjestelmiä vastaan taas edellytetään korkean teknologian ratkaisua, esimerkiksi ballististen ohjusten torjuntaan kykeneviä ohjusilmatorjuntajärjestelmiä. Lisäksi tulee käyttää passiivisen ilmapuolustuksen keinoja kuten suojautumista ja valelaitteita.

Lähivuosina operatiiviseen käyttöön otettavat F-35- ja David's Sling -järjestelmät parantavat merkittävästi ilmapuolustuksen suorituskykyä. Uusien järjestelmien täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää johtamisen ja tilannekuvan kehittämistä mukaan lukien automaatio- ja tekoälyratkaisut.

Ilmavalvontakykyä on kehitettävä vanhentuvien järjestelmien poistuessa ja uhkajärjestelmien havainnoinnin muuttuessa haastavammaksi. Tilannekuvan muodostamista haastavat etenkin matalia lentokorkeuksia käyttävät pienet droonit ja projektiilit. Mahdollisuuksia matalavalvontakyvyn parantamiseen esimerkiksi ilmavalvontakoneilla tarkastellaan yhdessä liittolaisten kanssa, yhtenä vaihtoehtona pohjoismaisen yhteistyön hyödyntäminen. Valvontakykyä kehitetään myös ballististen ohjusten havaitsemiseen ja torjuntaan. Osana tilannekuvan rakentamista on hyödynnettävä avaruudellisia suorituskykyjä ja kehitettävä sähkömagneettisen spektrin valvontaa ja hallintaa.

Liittolaisten ilmaoperoinnin mahdollistaminen edellyttää eurooppalaisen ilmatankkaus- kapasiteetin kasvattamista. F-35-ohjaajakoulutuksen laadun varmistamiseksi ja nykyisen HAWK-kaluston korvaamiseksi on käynnistettävä uuden kansallisen koulutusratkaisun hankinta.

Kuva 5. Työryhmä perehtyi ilma- ja maapuolustukseen Rovaniemellä maaliskuussa 2026.

3.4 Avaruus

Avaruus on Suomelle uusi sodankäynnin operaatioympäristö. Avaruus on strateginen mahdollistaja, jota tarvitaan kaikkien puolustushaarojen ja taistelujärjestelmän tehokkaaseen toimintaan yksin ja yhdessä. Puolustuksen avaruudellisilla kyvyillä ja Puolustusvoimien tulevaisuuden avaruustoiminnalla on puolustusta laajempi yhteiskunnallinen merkitys ja kansainvälinen ulottuvuus.

Kokonaisuuteen liittyy kyky ylläpitää avaruustilannekuvaa, varmennetut satelliittipalvelut, aktiivinen omien toimintojen suojaaminen ja kyky vaikuttaa vastustajan avaruusjärjestelmiin. Pääsy avaruuteen on turvattava yhdessä liittolaisten ja kumppanien kanssa. Avaruus globaalina, suvereenien valtioiden rajat ylittävänä toimintaympäristönä sekä nopeasti kehittyvänä ekosysteeminä edellyttää Puolustusvoimille lisää resursseja, uutta osaamista, toimintamalleja ja organisoitumista. Suomella on kansallisesti vahvaa avaruusosaamista, josta myös Puolustusvoimat hyötyy.

Valmisteilla oleva Puolustushallinnon avaruusstrategia tunnistaa merkittävimmiksi investointitarpeiksi avaruussijoitteisen tiedustelu- ja valvontakyvyn, satelliittikommunikaatiokyvyn ja avaruustilannekuvakyvyn rakentamisen ja ylläpidon.

3.5 Yhteiset suorituskyvyt ja puolustuksen toimintaedellytykset

3.5.1 Erikoisjoukot

Puolustusvoimien erikoisjoukkojen yhteisoperointikyvyn kehittämistä Puolustusvoimien sisällä sekä muiden viranomaisten ja liittolaisten kanssa jatketaan. Johtamisrakenteen, organisaation, henkilöstön, valmiuden ja infrastruktuurin kehittämisessä huomioidaan kansallinen puolustus, miehittämättömät järjestelmät sekä yhteensopivuus liittolaisten kanssa. Henkilöstörakenteen kehittämisellä ja joukkotuotantoa uudistamalla parannetaan erikoisjoukkoreservin kykyä vastata sodan kuvan muutokseen. Erikoisoperaatioiden edellyttämää lainsäädäntöä ja toimivaltuuksia kehitetään turvallisuusympäristön muutokset huomioiden.

3.5.2 Johtamisjärjestelmät, kyberpuolustus, elektroninen sodankäynti ja informaatiopuolustus

Johtamisjärjestelmän keskeisenä päämääränä on rakentaa Puolustusvoimille kyky operoida kaikissa ulottuvuuksissa (MDO). Kyky rakennetaan syventämällä nykyisten käytössä olevien johtamisjärjestelmien yhteensopivuutta, järjestelmien yhteentoimivuuden laaja-alaisella lisäämisellä sekä rakentamalla kansallinen, yhteensopiva uuden sukupolven johtamisjärjestelmäkokonaisuus, jolla on kyky uusien murroksellisten teknologioiden tehokkaaseen hyödyntämiseen. ICT-kustannusten nousu haastaa resurssien riittävyyttä tilanteessa, jossa johtamisjärjestelmien yhteensopivuus on keskeistä tehokkaalle toiminnalle.

Sotilaallista kyberpuolustusta kehitetään rakentamalla omien järjestelmien valvonta- ja vastekykyä, kybertilannekuvaa ja -vaikuttamiskykyä sekä lisäämällä automaatiota. Kehittäminen pyritään liittämään mahdollisimman laajasti kotimaisen teollisuuden kanssa tehtävään yhteistyöhön ja laajaan osaavaan reserviin. Valtiollisen kybersuvereniteetin turvaaminen ja Suomen puolustaminen kybertoimintaympäristössä edellyttää kansallisten toimintaperiaatteiden, vastuiden ja lainsäädännön täsmentämistä.

Nopeasti muuttunut toimintaympäristö edellyttää johtamisjärjestelmien ja kyberpuolustuksen toimintatapojen, taktiikan ja suorituskykyjen viiveetöntä kehittämistä sekä hankintaprosessien nopeuttamista ja joustavoittamista. Kehityksessä tulee huomioida vaatimukset järjestelmien käytettävyyteen kansallisesti, kahden- ja monenvälisesti sekä osana liittokuntaa. Huomioitavia tekijöitä ovat muun muassa isojen datamäärien hallinta, asevoimien sekä yhteiskunnan dataintegraatio, taistelukentän läpinäkyvyys, ICT-infrastruktuurin taistelunkestävyys ja sähkömagneettisen spektrin merkitys.

Elektroninen sodankäynti ja informaatiopuolustus ovat voimakkaasti kehittyviä osa-alueita, jotka tulee huomioida kehittämisessä.

3.5.3 Logistiikka ja infrastruktuuri

Logistiikan kehittämisen päämääränä on mahdollistaa kansallisten ja kansainvälisten joukkojen toiminta Suomessa. Logistiikan johtaminen turvataan hankkimalla siirtymiskykyisiä tai liikuteltavia johtamis- ja komentopaikkoja sekä hajautetun toiminnan mahdollistavia johtamisvälineitä. Joukkojen ja kaluston suojaa parannetaan aktiivisin ja passiivisin keinoin.

Liittokunnan joukkojen ja materiaalin vastaanottokyky sekä operaatioiden logistinen tuki varmistetaan logistiikkajoukkoja ja logistiikan taistelutapaa kehittämällä sekä materiaalihankinnoilla. Raskaan materiaalin evakuointi- ja maantiekuljetuskyky turvataan hankkimalla siihen soveltuvaa kalustoa.

Kenttälääkintäjärjestelmää kehitetään kokonaisvaltaisesti yhteistoiminnassa siviiliterveydenhuollon kanssa. Sotilaallisen kehittämisen painopisteenä on henkeä pelastavan ensiavun ja potilasevakuointikyvyn parantaminen.

Sotilaallista liikkuvuutta parannetaan kehittämällä liikenneinfrastruktuuria yhteistyössä muiden hallinnonalojen kanssa. Keskeistä on ratkaisujen kaksikäyttöisyys sekä kansainvälisten rahoitusmekanismien täysimääräinen hyödyntäminen. Painopisteenä on keskeisten satamien ja lentokenttien, polttoaineinfrastruktuurin ja jakelukaluston sekä joukkojen siirroissa ja ylläpidossa käytettävien väylien ja raideyhteyksien parantaminen.

Sotilaallinen infrastruktuuri, kuten varuskunnat, satamat, lentokentät, harjoitusalueet, varastot sekä suoja- ja johtamistilat, on oleellinen osa puolustusjärjestelmää. Infrastruktuurin kehittäminen osana suorituskykyjen kehittämistä varmistaa muiden järjestelmien käytettävyyden sekä suojan ja elinkaaren hallinnan. Ilmavoimien

tukikohtien kehittämistä jatketaan F-35-asejärjestelmän hajauttamiskyvyn varmistamiseksi ja laajemman liittolaisten operoinnin mahdollistamiseksi Suomen alueella.

Toiminnan volyymin kasvu edellyttää entistä laajempaa varastointikykyä, toimivia logistisia materiaalivirtoja sekä kunnossapito- ja huoltojärjestelmiä. Materiaalihankkeissa huomioidaan varastoinnin tila- ja olosuhdetarpeet sekä kunnossapidossa tarvittavat varaosat, välineet ja henkilöstö.

Kansallisten ja liittokunnan yhteisten puolustussuunnitelmien toimeenpanokyvykkyyden saavuttaminen edellyttää mittavia investointeja sotilaalliseen infrastruktuuriin ainakin 2030-luvun alkupuolelle saakka.

Puolustusta vahvistetaan rakentamalla kehitettävien suorituskykyjen edellyttämiä tiloja ja rakenteita, lisäämällä räjähdetarastoja sekä viemällä kriittistä toimintaa, kuten johtamista, yhä enemmän maanalaisiin tiloihin. Kasarmien terveys- ja turvallisuudesta huolehditaan riittävällä peruskorjausohjelmalla. Liittokunnan yhteisen puolustuksen tarpeisiin rakennetaan vastaanotto-, harjoitus- ja varastointitoimintoja sekä Naton pysyvän läsnäolon edellyttämiä tiloja. Näissä hankkeissa pyritään hyödyntämään Naton yhteisrahoitusta maksimaalisesti.

3.5.4 Teknologia ja puolustusteollisuus

Uhkaympäristö ja teknologisen innovaatio- ja tuotantokykyn nopeutuminen ovat tehneet näkyväksi vaadittavan kehityshypyn, joka pakottaa siirtymään uudelle tasolle puolustushallinnon teknologia-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa (TTKI). Hallinnonalan ennakoivaa teknologista tilanneymmärrystä ja soveltamiskykyä on vahvistettava. Tämä edellyttää puolustushallinnon oman TTKI-toiminnan merkittävää uudistamista ja lisäresursointia henkilöstövoimavaroihin sekä entistä tiiviimpää yhteistyötä tutkimusorganisaatioiden ja teollisuuden kanssa. Tavoitteena on, että 2030-luvulla vähintään 2 % puolustusmenoista kohdennetaan TTKI-toimintaan EU:n asettamien päämäärien mukaisesti. Tämä mahdollistaa uusien suorituskykyjen kehittämisen, tarvittavan osaamisen sekä teknologisen sodankäytinkyvyn vahvistamisen. Lisäksi se edistää suomalaisen puolustusteollisuuden viennin edellytyksiä ja mahdollistaa myös suorituskykyjen elinkaariaikaiset säästöt.

Teknologisen ja teollisen perustan vahvistaminen sekä teollisen tuotantokapasiteetin kasvattaminen on välttämätöntä, jotta sotilaallinen huoltovarmuus ja kriittisten teknologioiden hallinta Suomessa voidaan turvata. Puolustusteollisuuden

kyvykkyyden ja kapasiteetin kasvattaminen tarjoaa myös merkittävää taloudellista potentiaalia. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tukea puolustusteollisuuden toiminnan skaalaamiselle, vienninedistämistä, kansainvälistä materiaaliyhteistyötä, sujuvampia viranomaisprosesseja sekä riittävää strategista rahoitusta (mm. TESI, Business Finland, Finnvera). Puolustusteollisuuden tukemiseen liittyviä toimintamalleja kehitetään poikkihallinnollisesti.

Toimintaympäristön muutos, eurooppalaisen puolustusteollisuuden ylösajo ja Nato-liittolaisuus tarjoavat Suomelle ja suomalaiselle teollisuudelle merkittäviä mahdollisuuksia. Kansainvälinen materiaaliyhteistyö on keskeistä näiden mahdollisuuksien hyödyntämiselle. Materiaaliyhteistyötä ohjaavat Puolustusvoimien sotilaallisen suorituskyvyn kehittämistarpeet sekä puolustusteollinen ja -teknologinen osaamistarve. Tavoitteena on puolustushallinnon ja puolustusteollisuuden kärkiosaamisen hyödyntäminen monikansallisissa hankkeissa sekä hyödyllisten riippuvuuksien ja yhteistyösuhteiden luominen. Suomen puolustusteollisiin erityisosaamisalueisiin lukeutuvat muun muassa maapuolustus, johtamisjärjestelmät ja arktiset suorituskyvyt.

3.5.5 Henkilöstö

Toimintaympäristön muutos ja Suomen Nato-jäsenyys ovat muuttaneet henkilöstötarpeita ja vaatimuksia koko hallinnonalalla merkittävästi. Puolustushallinnon henkilöstömäärä ei vastaa muuttuneen toimintaympäristön vaatimuksiin. Henkilöstömäärän kasvattamisen lisäksi on pidettävä huoli henkilöstön osaamisen kehittämisestä, työhyvinvoinnista ja jaksamisesta. Varmistamalla järjestelmän joustavuus sekä kilpailukykyiset ja kannustavat palvelussuhteen ehdot huolehditaan myös alan houkuttelevuudesta.

Suomen kansallisten tavoitteiden edistäminen edellyttää aktiivista vaikuttamista ja osallistumista kansainväliseen toimintaan erityisesti Naton pelotetta ja puolustusta, liittokunnan velvoitteita sekä EU:ta koskien. Naton ja liittolaisten läsnäolo Suomessa (Naton MCLCC, FLF Finland, NCISG³) sekä Suomessa toimiville joukoille tarjottava isäntämaantuki ovat lisänneet poliittisten päätösten valmistelutyötä, oikeudellisia kysymyksiä, käytännön toimeenpanon ohjausta ja rahoituskysymyksiä. Myös EU:ssa on käynnissä yhä enemmän työlinjoja suorituskykyjen kehittämisessä,

3 MCLCC= Multi Corps Land Component Command, FLF= Forward Land Forces, NCISG= Nato Communications and Information Systems Group

puolustusteollisuuden vahvistamisessa ja sotilaallisessa liikkuvuudessa. Naton ja EU:n uusien teknologia-aloitteiden valmistelu ja koordinointi edellyttävät puolustusministeriön henkilöstövoimavarojen lisäämistä.

Puolustusministeriön henkilötyövuosimäärä oli 175 vuonna 2025. Nykyinen henkilöstömäärä on merkittävästi liian pieni suhteessa ministeriön vastuulla oleviin tehtäviin. Määrää on välttämätöntä lisätä arviolta 250 henkilötyövuoteen vuoteen 2030 mennessä. Puolustusministeriön kansainvälisten tehtävien henkilöstömäärää on tavoitteena lisätä 20 henkilötyövuoteen samassa aikataulussa.

Puolustusvoimien henkilöstömäärä oli 13 709 henkilöä vuonna 2025. Henkilöstön määrää lisätään 2030-luvun alkuun mennessä noin 2 000 tehtävällä. Lisäksi rakentuvien suorituskykyjen käyttöönottamiseksi Puolustusvoimat on aikaistanut 500 lisätehtävän aloituksen vuosille 2026–2029. Nähtävissä on, että päätöksiä henkilöstömäärän edelleen kasvattamiseksi on tehtävä lähivuosina. Puolustusvoimien henkilöstön sijoittuminen Naton johtamisrakenteisiin etenee suunnitelmallisesti. Arvioidaan, että Suomi täyttää sille määritetyt tehtäväpaikat vuoteen 2029 mennessä. Lisäksi tulee huomioida muun muassa Naton Suomeen sijoitettujen toimintojen henkilöstövaikutukset. Vuoden 2026 loppuun mennessä kansainvälisissä tehtävissä ulkomailla palvelee kokonaisuudessaan, ml. puolustusasiamiehet, noin 200 sotilasta ja vuosikymmenen lopussa arviolta 300 sotilasta.

Uusien tehtävien edellyttämien resurssien varmistamiseksi on myös tarkistettava lainsäädäntöä niin, että koko palkattua henkilöstöä ja asevelvollisia voidaan tarvittaessa käyttää kaikkiin Puolustusvoimien tehtäviin joustavammin kotimaassa ja ulkomailla. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulma huomioidaan puolustusministeriön ja sen hallinnonalan toiminnassa.

Puolustushallinto tarkastelee vuoden 2026 loppuun mennessä tarvetta Puolustusvoimien sodan ajan vahvuuden kasvattamiselle. Puolustushallinto kerää kokemuksia reservin koon kasvattamisesta ja yläikärajan nostosta 65 vuoteen.

4 Taloudelliset resurssit

Suomen puolustuskyvyn varmistaminen vaatii puolustuksen pitkäjänteistä ja riittävää resursointia. Nykyisessä toimintaympäristössä puolustushallinnon toiminnan ja resurssien suunnittelussa korostuu entistä enemmän tarve ylivaalikautisesti turvattuun rahoitustasoon.

Suomen puolustusmenot ovat olleet vuosikymmeniä noin 1,3 % bruttokansantuotteesta. Puolustusvoimien 2020-luvun strategiset hankkeet ovat nostaneet puolustusmenoja vuodesta 2021 yli 2 %:iin bruttokansantuotteesta.⁴ Lisäksi vuodesta 2022 alkaen puolustusbudjettia ovat kasvattaneet valmiuden ja varautumisen lisämäärärahat sekä Puolustusvoimien varastoista Ukrainaan annettujen tukipakettien korvausmäärärahat.

Vuonna 2026 puolustusmenot ovat noin 7,7 miljardia euroa, josta puolustusministeriön hallinnonalan budjetin osuus on noin 6,4 miljardia. Puolustusbudjetin lisäksi puolustusmenot sisältävät eläkemenoja noin 550 miljoonaa ja Rajavartiolaitoksen menoja noin 660 miljoonaa euroa.⁵

Vuoden 2026 puolustusbudjetista 2,6 miljardia euroa on Puolustusvoimien toimintamenoja, 1,5 miljardia euroa materiaalihankintoja ja 1,3 miljardia euroa Ilmavoimien strategisen hankkeen (F-35) menoja. Arvonlisäveromenot ovat noin 900 miljoonaa euroa.

4 Yksi prosentin kymmenesosa vastaa noin 300 miljoonaa euroa vuoden 2026 hintatasolla.

5 Naton määritelmän mukaan puolustusmenoihin sisältyy valtion talousarviossa puolustusministeriön hallinnonalan pääluokka 27 sekä ne muiden hallinnonalojen menot, jotka syntyvät joukoista, jotka voivat toimia poikkeusoloissa osana sotilaallista operaatiota eli Suomessa Rajavartiolaitoksen sotilaallinen maanpuolustus ja rajojen valvonta, rauhanturvaoperaatioiden menot sisältäen UM:n osuuden sotilaallisesta kriisinhallinnasta sekä puolustushallinnon eläkemaksut.

Kuva 6. Julkisen talouden suunnitelma puolustusbudjetiksi vuosille 2027–2030

Vuosien saatossa puolustuskykyyn on muodostunut korjausvelkaa, joka tulee korjata ensi tilassa. Tarve korostuu merkittävästi heikentyneessä ja vaikeasti ennakoitavassa toimintaympäristössä. Lisäksi Suomi on sitoutunut Naton taakanjakoon, mikä edellyttää ylivaalikautisesti sovittuja puolustusmenoja, jotka asettuvat vähintään liittokunnan yhteisesti määrittämälle tavoitetasolle. Haagin

huippukokouksessa kesällä 2025 sovittiin puolustusmenojen nostamisesta. Suomi on sitoutunut nostamaan varsinaiset puolustusmenonsa Naton edellyttämällä tavalla 3,5 %:iin bruttokansantuotteesta vuoteen 2035 mennessä.

Varsinaisen puolustusmenotavoitteen lisäksi Nato-maat ovat sitoutuneet osoittamaan vähintään 1,5 % bruttokansantuotteesta puolustusta ja turvallisuutta tukeviin menoihin vuoteen 2035 mennessä. Nämä menot ovat ensisijaisesti yhteiskunnan kriisinkestävyyttä edistäviin toimiin tarkoitettuja, eri hallinnonalojen lakisääteisiä varautumisen ja valmiuden kustannuksia, jotka olivat vuonna 2025 laskennallisesti noin 2,4 % bruttokansantuotteesta. Nämä menot eivät ole puolustusministeriön hallinnonalaan kuuluvia, mutta sotilaallisen maanpuolustuksen kannalta kriittisiä yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden menoja. Nämä menot tukevat kokonaismaanpuolustusta osana kokonaisturvallisuutta.

4.1 Mitä sota maksaa?

Rauhanaikaisen puolustuskyvyn kehittämisen ja ylläpidon tarkoituksena on luoda ensisijaisesti sellainen sotilaallinen pelote, joka estää sotilaalliseen kriisiin joutumisen ja takaa rauhan säilymisen, vaikka suorituskyvyillä varaudutaankin aina myös sotilaallisen voiman käyttöön. Pelotteen ylläpito ja varautuminen ovat taloudellisessa ja inhimillisessä mielessä aina kriisiin joutumista parempia vaihtoehtoja.

Vuodesta 2022 käynnistynyt Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on johtanut mittavaan pääoman arvonmenetykseen, sekä maahan tehtävien investointien vähenemiseen mm. infrastruktuurin tuhoutumisen ja puolustusmateriaalin nopean loppuun kulumisen vuoksi. Vuoden 2025 loppuun mennessä kokonaistuhojen arvioidaan Ukrainassa olleen noin 588 miljardia euroa.⁶ Ukraina vaati marraskuussa 2025 Venäjää korvamaan sodan aiheuttamia ympäristötuhoja 43 miljardin dollarin edestä.⁷ Arvioiden mukaan jälleenrakentaminen voi viedä jopa 40 vuotta. Mittavan jälleenrakentamisen ympäristövaikutukset on arvioitu erittäin negatiivisiksi.⁸ Ukrainan bruttokansantuote on laskenut vuosina 2022–2025 noin 27 %. Ukrainan

6 UN News 23.2.2026, <https://news.un.org/en/story/2026/02/1167016>, luettu 27.4.2026

7 renewblematter.eu, <https://www.renewblematter.eu/en/ukraine-demands-43-billion-russia-environmental-damage-war>, luettu 27.4.2026. Ukrainan vaatimus perustuu Initiative on GHG Accounting of War -asiantuntijaryhmän tutkimukseen *Climate Damage Caused by Russia's War in Ukraine – 36 months*, lokakuulta 2025.

8 renewblematter.eu, <https://www.renewblematter.eu/en/ukraine-demands-43-billion-russia-environmental-damage-war>, luettu 27.4.2026.

puolustusmenot olivat vuoteen 2021 asti noin 3,5 % bruttokansantuotteesta. Hyökkäyssodan alettua vuodesta 2022 Ukrainan puolustusmenot ovat nousseet yli 30 %:iin⁹. Samanaikaisesti Ukrainan väkiluku on vähentynyt sodan alusta (2014) 46 miljoonasta 38 miljoonaan.¹⁰

Venäjän talouden kasvupotentiaali on heikko ja sota Ukrainassa laskee sitä entisestään.¹¹ Toisaalta Venäjä käy sotaan pääosin rajojensa ulkopuolella, mikä on kokonaistaloudellisesti edullisempaa. Venäjän talouden tila on epävaka ja kehitysnäkymät heikot, mutta talouden romahdus ei näytä tällä hetkellä todennäköiseltä. Toteutuessaan romahdus voisi aiheuttaa yhteiskunnallista levottomuutta, mikä heijastuisi myös Suomeen. Venäjän sotateollisuus jatkaa erittäin todennäköisesti asejärjestelmien ja kaluston tuottamista asevoimille mahdollisen tulitauon jälkeenkin. Vuoden 2025 lopun arvioiden mukaan Venäjä on menettänyt sodassa kuolleina tai haavoittuneina 1,2–1,3 miljoonaa sotilasta.¹²

Suomen puolustusmenot talvi- ja jatkosodissa olivat vaikeimpina vuosina yli 30 % bruttokansantuotteesta.¹³ Voidaan arvioida Suomen puolustusmenojen kohoavan vähintään 30 % bruttokansantuotteesta, jos maamme joutuisi sotaan. Inhimillisen kärsimyksen ja aineettomien menetysten hintaa ei voida edes arvioida.

4.2 Puolustuskyvyn ylläpitämisen ja kehittämisen kustannukset

Puolustuskykyä kehitetään uhkalähtöisesti ja tarveperusteisesti turvallisuusympäristön muutokset huomioiden. Kehittämisen lähtökohtana on, että järjestelmän eri osa-alueet – henkilöstö, toiminta, materiaali ja infrastruktuuri – ovat tasapainossa.

Puolustuksen ylläpidon ja kehittämisen kustannuksista seuraavan 10 vuoden aikana voidaan antaa vain suuntaa antavia arvioita. Kustannuskehitykseen vaikuttavat mm. yleinen hintataso, puolustusteollisuuden tuotantokapasiteetti, teknologian kehitys

9 SIPRI Military Expenditure Database, luettu 2.4.2026

10 Maailmanpankki, <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?end=2024&locations=UA&start=2014>, luettu 27.4.2026

11 Suomen pankki, BOFIT Venäjä-tietoisku 30.3.2026

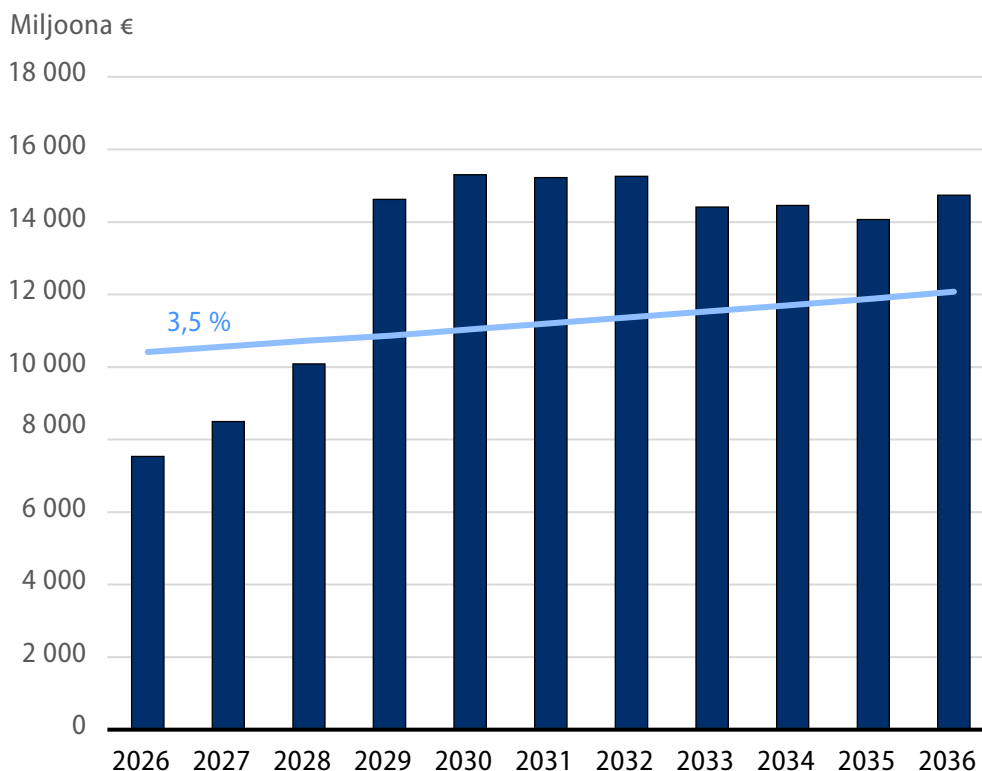
12 YLE 30.12.2025

13 Sotataloustietoutta V (1996)

sekä tuotteiden ja palveluiden saatavuus. Puolustusmateriaalin hinnannousu todennäköisesti kiihtyy edelleen käynnissä olevien kriisien takia, mikä lisää arvion epävarmuutta. Arviot kustannuksista tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Tässä raportissa esitetyt tarpeet puolustuskyvyn ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi ylittävät kustannuksiltaan selvästi Naton asettaman 3,5 % tavoitetason, mutta ilmentävät todellista tarvetta nykyisessä toimintaympäristössä vuosina 2026–2036. Etulinjan maana Suomen puolustuksen vahvistaminen on erityisen tärkeää ja osoittaa samalla esimerkkiä, jotta myös selustan maat sitoutuvat Naton yhteisen puolustuksen nopeutettuun vahvistamiseen.

Kuva 7. Puolustuskyvyn ylläpidon ja kehittämisen arvioidut resurssitarpeet verrattuna Naton puolustusmenojen tavoitetasoon (3,5 %).

Etulinjan maana sodan ajan olosuhteissa myös siviiliyhteiskunnan kriisinkestävyys muodostaa olennaisen osan puolustuksen kokonaisuutta. Suomessa ei esimerkiksi ole omia sotilassairaaloita, vaan keskussairaaloidemme normaaliolojen kirurginen hoitovalmius ja varautuminen ovat osa poikkeusolojen

kenttälääkintäjärjestelmää. Tämä vastaa Suomen kokonaisturvallisuuden osana olevan kokonaisuomaanpuolustuksen perusajatusta, jonka mukaisesti varautumalla pahimpaan mahdolliseen uhkaan, eli sotaan, yhteiskunta varautuu samalla myös muihin uhkiin.

4.3 Hankintaprosessit sekä EU- ja NATO-rahoitusmekanismit

Puolustushallinnon hankintatoiminta perustuu Suomen puolustusjärjestelmän suorituskykyvaatimukseen, sotilaallisen huoltovarmuuden turvaamiseen sekä lainsäädäntöön. Hankintaprosesseja tulee edelleen sujuvoittaa muun muassa kehittämällä suorahankintaperusteita ja hyödyntämällä yhteishankintoja.

Natolla ja EU:lla on useita puolustuksen rahoitusmekanismeja. Naton turvallisuusinvestointiohjelmalla (Nato Security Investment Programme, NSIP) rahoitetaan yhteisen puolustuksen toimeenpanon kannalta keskeisiä investointeja. Suomi on tähän mennessä tunnistanut noin 1,6 miljardin euron arvosta yhteisrahoitusmahdollisuuksia Naton suorituskykyohjelmien vaatimusten kautta. Rahoituksen käyttöön saaminen edellyttää aktiivista osallistumista ja vaikuttamista monivaiheiseen suunnittelu- ja käsittelyprosessiin. Tähän mennessä tehdyt esitykset kohdistuvat pääasiassa F-35-infrastruktuuriin sekä isäntämaatuen kehittämiseen. Saanto varmistuu vasta hankkeiden valmistuttua. NSIP-rahoituksen hyödyntämisen potentiaali kasvaa lähivuosina.

EU on vahvistanut puolustusrooliaan lisäämällä yhteishankintoja, rahoitusta ja jäsenvaltioiden välistä koordinaatiota. On keskeistä varmistaa, että EU:n puolustusrahoitus kohdentuu Naton ja Euroopan puolustuksen tarpeisiin tuottaen aitoa lisäarvoa liittokunnan puolustuksen vahvistamiseen. Komission esitys seuraavan monivuotisen rahoituskehyskauden¹⁴ puolustus- ja avaruusrahoituksesta on 131 miljardia euroa. EU-rahoituksen kautta saatavat summat voivat olla erittäin suuria suhteessa kansalliseen investointiosuuteen. Tämä edellyttää valtiolta riskinottokykyä. Ilman oikea-aikaista kansallista rahoituspäätöstä EU-rahoitusta ei voi saada.

14 Multiannual Financial Framework, MFF

Tehokas hankintatoiminta sekä yhteisrahoituksen hyödyntäminen edellyttävät resurssien lisäämistä. Ilman yhteisrahoituksen hyödyntämiseen kohdennettuja merkittäviä henkilöstöresursseja Suomen saanto saattaa jäädä jopa pienemmäksi kuin Suomen maksusuudet.

4.4 Ukrainan tukeminen

Ukrainaa on tuettu vuodesta 2022 alkaen Puolustusvoimien varastoista luovutetulla sekä kotimaiselta teollisuudelta hankitulla materiaalilla. Luovutetun materiaalin korvaaminen maksaa arviolta 3,2 miljardia euroa. Kahdenvälinen puolustusmateriaalituki jatkuu muun muassa 660 miljoonan euron teollisuusohjelman ja mahdollisen tuotantoyhteistyön puitteissa.¹⁵ Vuosille 2026–2027 on tehty päätös 300 miljoonan euron lisäyksestä Ukrainan tukeen.

15 Vuonna 2026 suunnitellun materiaalsen tuen rahallinen arvo on yhteensä noin 378 milj. euroa.

5 Johtopäätökset

1. Muutos uhka- ja toimintaympäristössä on pysyvä. Venäjä muodostaa pitkäaikaisen ja vaikeasti ennakoitavan uhan Suomen ja liittokunnan turvallisuudelle. Suomeen ei kohdistu välitöntä sotilaallista uhkaa. On kuitenkin varauduttava siihen, että turvallisuustilanne voi muuttua nopeasti. Ukrainan sodan lopputulos vaikuttaa turvallisuusympäristön kehitykseen. Venäjä tulee kuitenkin olemaan lännelle aiempaa merkittävästi suurempi sotilaallinen uhka.
2. Toimintaympäristöä muokkaavat Venäjän uhan lisäksi sodan kuvan muutos, teknologinen kehitys ja transatlanttisen vastuunjaon uudelleenmäärittely.
3. Nato on Euroopan puolustuksen perusta. Euroopan on mahdollisimman nopeasti rakennettava kyky kantaa päävastuu Naton konventionaalisesta puolustuksesta maanosassamme.
4. Suomen puolustus mitoitetaan vastaamaan turvallisuusympäristön asettamiin vaatimuksiin sekä Naton yhteiseen puolustukseen liittyviin tavoitteisiin ja velvoitteisiin. Puolustuskykymme perusta on vahva kansallinen puolustuskyky, joka on osa Naton pelotetta ja puolustusta.
5. Yhdysvallat on Euroopan turvallisuuden kannalta keskeinen liittolainen. Suomen ja Yhdysvaltojen puolustusyhteistyötä tehdään pitkäjänteisesti.
6. Pohjoismaat ovat Suomen tärkeimpiä liittolaisia ja yhteistyön potentiaali tulee hyödyntää nykyistä paremmin. Liittolaisyhteistyötä tulee tiivistää myös muiden Suomelle keskeisten maiden ja maaryhmien kanssa. EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikan syventämistä on jatkettava.
7. Suorituskyky on keskeisin puolustusmateriaalihankintojen valintaperuste, jonka ohella huomioidaan huoltovarmuus, kustannustehokkuus sekä Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteet. EU:n ja Naton yhteistyö, yhteentoimivuus ja toisiaan täydentävä roolitus ovat tärkeitä teknologisen ja teollisen pohjan sekä huoltovarmuuden kehittämisessä.

8. Suomen ja Euroopan puolustusteollisen ja teknologisen pohjan vahvistaminen, puolustusteollisen tuotannon nopea kasvattaminen ja skaalautuvuus ovat välttämättömiä Euroopan ulkopuolisten riippuvuuksien vähentämiseksi. Osana teollisen ja teknologisen kyvyn vahvistamista on parannettava edellytyksiä kehittää, pilotoida ja skaalata uusia teknologioita nopeasti.
9. Suomen puolustuksen kannalta on olennaista tukea Ukrainaa niin kauan kuin on tarpeen.
10. Sotilaallisen suorituskykymme perusteet ovat hyvässä kunnossa, mutta vuosien saatossa kokonaisuuteen on muodostunut korjausvelkaa, jotka tulee ensi tilassa korjata.
11. Puolustusta kehitetään pitkäjänteisesti ja kokonaisuutena. Järjestelmän eri osa-alueiden – henkilöstö, toiminta, materiaali ja infrastruktuuri – tulee olla tasapainossa.
12. Seuraavien 10–15 vuoden aikana kehittämisen painopisteenä on maapuolustuksen uudistaminen ja kertyneiden vajeiden korjaaminen.
13. Ilmahyökkäysten torjunnan kehittämisessä huomioidaan tarve kerrokselliseen torjuntakykyyn kaikissa puolustushaaroissa. Massamainen ilmahyökkäys on usein sekoitus erilaisia ohjuksia ja drooneja. Hitaita ja halpoja drooneja tulee torjua suhteellisen halvoilla ja massamaisilla järjestelmillä. Kalliiden ja nopeiden ohjusjärjestelmien torjunta edellyttää korkean teknologian ratkaisuja. Lisäksi tulee käyttää passiivisen ilmapuolustuksen keinoja kuten suojautumista.
14. Asevelvollisuusjärjestelmää kehitetään sotilaallisen maanpuolustuksen tarpeisiin mitoittaen huomioiden samalla sen yhteiskunnalliset vaikutukset sekä ikäluokkien pieneneminen ja kasvava tarve esimerkiksi teknologiaan liittyvälle osaamiselle. Asevelvollisten taloudellisia etuuksia parannetaan tavoitteena muun muassa päivärahojen korottaminen.
15. Vapaaehtoisen maanpuolustuksen mahdollisuudet hyödynnetään täysimääräisesti ja samalla varmistetaan riittävä rahoitustaso. Vapaaehtoisella maanpuolustustyöllä on keskeinen merkitys maanpuolustustahdon ja reservin ylläpidolle sekä kansalaisten, erityisesti naisten, osallistamiselle maanpuolustustyöhön.
16. Yhteiskunnan tuki on kriittinen sotilaalliselle maanpuolustukselle. Kokonaismaanpuolustusta kehitetään yhdessä muiden hallinnonalojen kanssa.
17. Puolustushallinnon henkilöstömäärä ei vastaa muuttuneen toimintaympäristön vaatimukseen. Henkilöstömäärää on kasvatettava merkittävästi.

18. Puolustuksen ylivaalikautinen, pitkäjänteinen ja riittävä resursointi on ratkaisevaa puolustuskyvyn varmistamisessa.
19. Suomi on sitoutunut saavuttamaan Haagin huippukokouksen Naton puolustusmenositoumuksen 3,5 % + 1,5 % BKT:stä vuoteen 2035 mennessä.
20. Puolustuskyvyn ylläpidon ja kehittämisen resurssitarpeet ylittävät selvästi Naton asettaman 3,5 % BKT tavoitetason, mikä ilmentää todellista tarvetta nykyisessä toimintaympäristössä seuraavan 10 vuoden aikana. Puolustuskyvyn kannalta merkityksellistä on rahamäärä, ei tietty prosenttiosuus.
21. Suomen tulee hyödyntää maksimaalisesti EU:n ja Naton rahoitusmekanismit puolustuksen kehittämiseksi. Hankintaprosesseja tulee sujuvoittaa muun muassa suoramarkintaperusteita ja yhteishankintoja hyödyntämällä.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän eriävä mielipide

Perustelut

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on muuttanut Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittista asemaa ja koko Euroopan turvallisuustilannetta merkittävästi ja pitkäkestoisesti. Vasemmistoliitto jakaa puolustuksen parlamentaarisen työryhmän raportin näkemyksen siitä, että Suomen ja Naton puolustuksen toimintaympäristö on epävakaa ja että Venäjä on pitkäaikainen ja vaikeasti ennakoitava uhka, johon on varauduttava. Vasemmistoliiton mielestä Suomen on jatkettava aktiivisesti Ukrainan tukemista ja auttamista. Sodan pitkittyessä ukrainalaiset tarvitsevat solidaarisuuttamme enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Suomen ja EU:n on tehtävä kaikkensa, jotta Ukrainaan saataisiin rauha ehdoilla, jotka Ukraina voi hyväksyä. Vasemmistoliiton johtopäätökset eroavat kuitenkin raportin näkemyksistä joiltain osin.

Se mitä raportti ei tuo selvästi esiin on se raju muutos Yhdysvaltojen ulkopolitiikassa, joka myös vaikuttaa Suomen ja koko Euroopan turvallisuustilanteeseen ja Naton toimintaan. Yhdysvaltojen ulkopolitiikka on Donald Trumpin johdolla muuttunut monella tapaa ennalta-arvaamattommaksi ja sillä on väistämättä vaikutuksia myös Euroopan turvallisuuteen, Ukrainan tilanteeseen ja Naton toimintaan, kuten olemme jo nähneet. Trump on myös toistuvasti uhannut vetää Yhdysvallat pois Natosta: Yhdysvaltojen sitoutuminen Natoon ei siis ole enää itsestäänselvyys. Sota Iranissa on osoittanut, että Yhdysvallat kykenee hyökkäämään toiseen maahan konsultoimatta liittolaisiaan millään tavalla ja osoittamalla täyttää piittaamattomuuttaan kansainvälisestä oikeudesta. On selvää, että Euroopan tulisi ottaa enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan sekä vähentää riippuvuuttaan Yhdysvalloista.

Vasemmistoliitolle Suomen ja suomalaisten turvallisuus on tärkeä prioriteetti. Suomi on pitänyt huolta omasta puolustuksestaan ja niin meidän on tehtävä jatkossakin. On selvää, että nykyisessä turvallisuustilanteessa Suomen ja Euroopan on panostettava puolustukseen ja korjattava vallitsevia puutteita. Vasemmistoliitto ei kuitenkaan sitoudu Naton Haagin huippukokouksessa asettamaan puolustusmenositoumukseen ja on tuonut tämän kannan esiin jo

puolustuspoliittisen selonteon yhteydessä. Prosentteihin lukkiutumisen sijaan oleellisempaa on se, miten rahat käytetään, mihin meillä on varaa ja mikä on kulloistenkin panostusten yhteiskunnallinen vaikutus.

Tässä raportissa esitetyt tarpeet puolustuksen kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi ylittävät kuitenkin kustannuksiltaan selvästi jopa Naton asettaman 3,5 % tavoite-tason. Ennen tällaisten johtopäätösten tekemistä olisi välttämätöntä käydä laaja parlamentaarinen keskustelu miljardiluokan tarpeiden rahoittamisesta.

Suomalaisten turvallisuudesta huolehtimiseen vaaditaan kuitenkin myös muita toimia kuin aseellisesta puolustuksesta huolehtiminen. On tärkeää, että huolehdimme esimerkiksi suomalaisten mielenterveydestä, terveydenhuollosta ja toimeentulosta – nuorten uskosta tulevaisuuteen. Aikana, jolloin ilmassa on epävarmuuksia ja uhkia korostuu myös yhteiskuntamme sosiaalinen yhtenäisyys ja luottamus. Ilman hyvinvoivaa kansaa ei ole turvallisuuden tunnetta tai vahvaa maanpuolustustahtoa, joka on puolustuksemme perusta. Vasemmistoliitto huomauttaa, että puolustuksen rahoittamista ei voi kytkeä irti politiikan muilta sektoreilta ja painottaa, että eriarvoistava talouspolitiikka vaikuttaa heikentävästi kokonaisturvallisuuteen.

Suomen tulee Nato-jäsenenä jatkaa laajaan turvallisuuskäsitykseen ja ihmis-oikeuksiin perustuvaa puolustus- ja ulkopoliittikkaa. Naton sisällä Suomen on tehtävä tiivistä yhteistyötä erityisesti pohjoismaiden kanssa. Suomen on jatkossakin toimittava aktiivisesti ydinaseriisunnan edistämiseksi ja joukkotuhoaseiden leviämisen estämiseksi. Suomeen ei tule tuoda ydinaseita.

Arktiseen alueeseen on kiinnitettävä huomiota muutenkin kuin pelkästään sotilaallisesta näkökulmasta. Suomen on aktiivisesti edistettävä sitä, että kaiken toiminnan arktisella alueella tulee perustua luonnon kantokykyyn, ilmaston suojelemiseen ja kestäväen kehityksen periaatteisiin sekä alkuperäiskansojen oikeuksien kunnioittamiseen.

On tärkeää, että Suomi harjoittaa vastuullista asevientä. Asevientä koskeva valvonta on ulotettava myös aseiden tuontiin, ja ihmisoikeusarvioinnin ja humanitaarisen oikeuden tavoitteiden huomioimisen on oltava osa kaikkea ase-kauppaa. Kaikki asekauppa esimerkiksi Israelin kanssa on lopetettava. Suoritus-kykyihin liittyvät vahvat riippuvuudet sellaisten maiden kanssa, joiden toiminta on ristiriidassa ulkopoliittisen linjamme kanssa, olisi minimoitava, jotta riskiä puolustuksellisen huoltovarmuuden näkökulmasta ei synny.

Oikea hetki puuttua autonomisiin asejärjestelmiin on nyt, kun ne ovat vielä kehittelyvaiheessa. Tekoälyn kehittyessä järjestelmiä on myös yhä vaikeampi ymmärtää tai ennustaa. Autonomisten aseiden kehittäminen, tuottaminen ja käyttäminen on kiellettävä kansainvälisellä sopimuksella. Suomen pitää tukea autonomisia asejärjestelmiä koskevan poliittisesti sitovan asiantkirjan aikaan saamista ja tavoitteena tulee olla oikeudellisesti sitova kansainvälinen sopimus ja sen rinnalle kattavia kansallisia säädöksiä.

Puolustusministeriö

Eteläinen Makasiinikatu 8
PL 31, 00131 Helsinki
defmin.fi

ISSN PDF 2489-3951
ISBN PDF 978-951-663-214-1

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence